

Spis treści

	Str.
PYTANIA PRAWNE DO IZBY ADMINISTRACYJNEJ, PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	1
UCHWAŁY IZBY ADMINISTRACYJNEJ, PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	3
PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ	5
UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ.....	8
ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ.....	12
PYTANIE PRAWNE DO IZBY KARNEJ	18
UCHWAŁY IZBY KARNEJ	19
ORZECZENIA TEZOWANE IZBY KARNEJ	23
ORZECZENIA TEZOWANE IZBY WOJSKOWEJ.....	31

PYTANIA PRAWNE DO IZBY ADMINISTRACYJNEJ, PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

III PZP 19/02

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy art. 52 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (jedn. tekst: Dz. U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288 ze zm.) jest przepisem odrębnym w rozumieniu art. 68 § 1 k.p.?”

III PZP 20/02

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy zatrudnienia u tego samego pracodawcy na podstawie kilku umów o pracę, między którymi wystąpiły przerwy, podlegają sumowaniu dla ustalenia okresu wypowiedzenia umowy o pracę na czas nie określony (art. 36 § 1 k.p.)?”

III PZP 21/02

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„W jakim składzie – jednego sędziego zawodowego, określonym przepisem art. 47 § 3 k.p.c., czy też jednego sędziego jako przewodniczącego i dwóch ławników, określonym przepisem

art. 47 § 1 k.p.c. w związku z treścią przepisu art. 294 § 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (Dz. U. Nr 49, poz. 508), poprzednio art. 110 ust. 2 ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości (Dz. U. z 1993 r. Nr 26, poz. 117 oraz z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770) – powinna być rozpoznana przez Sąd Okręgowy sprawa, w której twórca wynalazku dochodzi roszczenia o wynagrodzenie za korzystanie z jego wynalazku?”

UCHWAŁY IZBY ADMINISTRACYJNEJ, PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

III PZP 18/02 – z dnia 19 września 2002 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Lublinie

Odsetki z tytułu opóźnienia w wypłacie wynagrodzenia za pracę przysługują pracownikowi za czas opóźnienia także w części, od której pracodawca odprowadził składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych.

III UZP 5/02 – z dnia 27 września 2002 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

Sędziemu Naczelnego Sądu Administracyjnego przysługuje jednorazowe odszkodowanie w związku z wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy, które wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych (art. 41 ust. 1 pkt 1 i ust. 4 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych – jedn. tekst: Dz. U. z 1984 r. Nr 30, poz. 144 ze zm.).

III UZP 6/02 – z dnia 27 września 2002 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

Sędzia, który osiągnął wiek emerytalny po 1 stycznia 1999 r. i nadal pozostawał w stosunku służbowym nabywał przed 1 października 2001 r. prawo do emerytury na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.).

PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ

III CZP 71/02

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Poznaniu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

1. „Czy przekształcenie przedsiębiorstwa państwowego w spółkę z wyłącznym udziałem Skarbu Państwa w rozumieniu art. 200 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst: Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543 ze zm.), w przypadku przeniesienia użytkowania wieczystego w drodze umowy pomiędzy spółką z wyłącznym udziałem Skarbu Państwa a osobą trzecią wymaga jako warunku koniecznego wpisu do księgi wieczystej w rozumieniu art. 27 zd. 2 owej ustawy?

2. Czy wzgląd na ochronę podstawowych interesów majątkowych Skarbu Państwa, wyrażony w art. 200 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst: Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543 ze zm.) w zw. z art. 58 § 1 k.c. stanowi przeszkodę dla wykreślenia wpisu hipoteki zabezpieczającej cenę budynków i budowli, trwale z gruntem związanych, nabytych przez przedsiębiorstwo państwowe, następnie przekształcone w spółkę z wyłącznym udziałem Skarbu Państwa?”

III CZP 72/02

Wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przedstawiony do rozpoznania przez połączone Izby: Izbę

Administracyjną, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych i Izbę Cywilną Sądu Najwyższego:

„Czy wymaganie przedstawienia okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji, przewidziane w art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c., jest spełnione, gdy w kasacji zostały zawarte stwierdzenia:

«kasacja nie jest oczywiście bezzasadna»

«zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo»

«zachodzi nieważność postępowania»

jeśli przytoczona podstawa kasacyjna i konkretyzujące ją w okolicznościach danej sprawy uzasadnienie, potwierdzają powołane stwierdzenia a w szczególności wskazują na ustawową podstawę nieważności postępowania?»

III CZP 73/02

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Poznaniu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy roszczenie o zwrot wywłaszczonej nieruchomości ma charakter prawa majątkowego, którego utrata na skutek wydania decyzji administracyjnej dotkniętej wadami wymienionymi w przepisie art. 156 k.p.a. może być uznana za szkodę w rozumieniu przepisu art. 160 § 1 k.p.a.?”

III CZP 74/02

Pytanie prawne Sądu Okręgowego we Włocławku przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy sąd ma obowiązek dopuścić z urzędu niezbędny do rozstrzygnięcia sprawy dowód z opinii biegłego?”

III CZP 75/02

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy z chwilą przekształcenia szpitala klinicznego, działającego jako jednostka budżetowa, w samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej w rozumieniu przepisów art. 43a – 43g w zw. z art. 35b ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym po wejściu w życie ustawy z dnia 10 grudnia 1998 r. o zmianie ustaw: o zakładach opieki zdrowotnej, o zawodzie lekarza, o zawodach pielęgniarki i położnej, o szkolnictwie wyższym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 115) – zobowiązania z tytułu odpowiedzialności deliktowej powstałe w związku z działalnością tego szpitala klinicznego przed jego przekształceniem, pozostają zobowiązaniami Skarbu Państwa, czy też stają się zobowiązaniami nowopowstałego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej?”

UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ

III CZP 50/02 – z dnia 12 września 2002 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Olsztynie

Na pobranie przez notariusza opłaty sądowej od wniosku o wpis w księdze wieczystej (art. 7 § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie, jedn. tekst: Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 369) zażalenie nie przysługuje.

III CZP 49/02 – z dnia 18 września 2002 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp.

1. Do prowadzenia egzekucji administracyjnej z majątku odrębnego podatnika oraz z majątku wspólnego podatnika i jego małżonka, z wyłączeniem majątku odrębnego małżonka podatnika, zbędne jest nadanie sądowej klauzuli wykonalności administracyjnemu tytułowi wykonawczemu wystawionemu na podstawie art. 27c ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (jedn. tekst: Dz. U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968 w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 6 września 2001 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. Nr 125, poz. 1368).

2. Odmówiono udzielenia odpowiedzi w pozostałym zakresie, tj.: „Czy po zmianie art. 70 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i powierzeniu prowadzenia egzekucji z nieruchomości administracyjnym organom egzekucyjnym istnieje potrzeba i podstawa prawna do nadania przez sąd klauzuli

wykonalności administracyjnemu tytułowi wykonawczemu przeciwko dłużnikowi także przeciwko jego małżonkowi (przy ograniczeniu jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową) w celu wpisu hipoteki przymusowej na nieruchomości należącej do majątku wspólnego dłużnika i jego małżonka?”.

III CZP 51/02 – z dnia 18 września 2002 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku:

„Czy po wejściu w życie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.) dopuszczalna jest droga sądowa w sprawach przeciwko członkom zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z tytułu zaległości podatkowych spółki, powstałych przed dniem wejścia w życie tejże ustawy?”

postanowiono odmówić udzielenia odpowiedzi.

III CZP 52/02 – z dnia 18 września 2002 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie

Termin płatności ceny może być przyjęty przez podmiot udzielający zamówienia publicznego jako jedno z kryteriów oceny oferty (art. 2 ust. 1 pkt 8 i art. 27d ust. 1 i 2 ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych – Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 664).

III CZP 56/02 – z dnia 19 września 2002 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Krakowie

Sąd rejonowy, rozpoznając wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w następstwie skargi na orzeczenie referendarza

sądowego w postępowaniu wieczystoksięgowym wszczętym przed wejściem w życie ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawy – Prawo o notariacie (Dz. U. Nr 63, poz. 635), nie jest związany zakazem *reformationis in peius*.

III CZP 48/02 – z dnia 26 września 2002 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie

Dopuszczalna jest droga sądowa w sprawie z powództwa Skarbu Państwa przeciwko stowarzyszeniu poręczającemu, o którym mowa w art. 1 pkt L Konwencji Celnej dotyczącej międzynarodowego przewozu towarów z zastosowaniem Karetów TIR (Konwencja TIR), sporządzonej w Genewie dnia 14 listopada 1975 r. (Dz. U. z 1984 r. Nr 17, poz. 76) o wykonanie zobowiązania określonego w art. 8 tej Konwencji.

III CZP 55/02 – z dnia 26 września 2002 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Olsztynie:

„Czy zażalenie na postanowienie sądu rejonowego, rozstrzygające skargę na czynności komornika, podlega wpisowi stosunkowemu z § 1 i § 53 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 1996 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 154, poz. 753 ze zm.), czy też 1/5 części wpisu stałego z § 52 tego rozporządzenia?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 58/02 – z dnia 26 września 2002 r. w składzie 3 sędziów

na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Szczecinie

Przepis art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 71, poz. 733) nie wyłącza możliwości stosowania art. 358¹ § 3 k.c. w zakresie waloryzacji wierzytelności o zwrot kaucji wpłaconej przez najemcę przed dniem 12 listopada 1994 r.

ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ

I CZ 163/01 – postanowienie z dnia 5 grudnia 2001 r.

Do oceny dopuszczalności kasacji w sprawie o wznowienie postępowania wszczętej przed wejściem w życie ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 48, poz. 554), w której objęte skargą postępowanie zakończyło się przed dniem 1 lipca 2000 r. stosuje się przepisy nowe.

II CKN 692/99 – postanowienie z dnia 23 stycznia 2002 r.

Decyzja administracyjna wcześniejsza nie może być podstawą wykreślenia wpisu hipoteki dokonanego na podstawie decyzji wydanej później. W takiej sytuacji wpis tej hipoteki może być podważony w drodze procesu o uzgodnienie stanu prawnego wynikającego z księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

V CKN 702/00 – wyrok z dnia 29 stycznia 2002 r.

1. Zadania publiczne, przekazane gminom na podstawie porozumienia zawartego w oparciu o art. 35 ust. 2 ustawy budżetowej na rok 1993 (Dz. U. Nr 14, poz. 64 ze zm.) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 lipca 1993 r. w sprawie określenia zadań i kompetencji z zakresu rządowej administracji ogólnej i specjalnej, które mogą być przekazywane niektórym gminom o statusie miasta wraz z mieniem służącym do ich

wykonywania, a także zasad i trybu przekazywania (Dz. U. Nr 65, poz. 309 ze zm.) nie były wykonywane w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

2. Artykuł 27 ust. 2 ustawy z dnia 24 listopada 1995 r. o zmianie zakresu działania niektórych miast oraz o miejskich strefach usług publicznych (Dz. U. Nr 14, poz. 692 ze zm.) nie stanowi podstawy odpowiedzialności gmin za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym.

III CKN 243/01 – wyrok z dnia 30 stycznia 2002 r.

Odmowa udzielenia przez organ samorządu pielęgniarek i położnych pomocy członkowi samorządu w odbyciu przeszkolenia, umożliwiającego podjęcie wykonywania zawodu pielęgniarki po pięcioletniej przerwie w wykonywaniu tego zawodu, może uzasadniać odpowiedzialność na podstawie przepisów o czynach niedozwolonych.

IV CKN 784/00 – wyrok z dnia 19 lutego 2002 r.

Zastrzeżenie prawa pierwokupu nieruchomości nie wymaga formy aktu notarialnego.

I CKN 1041/99 – wyrok z dnia 21 lutego 2002 r.

Posługiwanie się przez przedsiębiorcę, mającego pozycję dominującą na określonym rynku hurtowym, jednolitym systemem cen na tym rynku nie stanowi przejawu niedopuszczalnej praktyki monopolistycznej przewidzianej w art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (jedn. tekst: Dz. U. z 1997 r. Nr 49, poz. 318 ze zm.), jeżeli przedsiębiorca stosujący ceny jednolite

uzyskał stan przewagi konkurencyjnej nad konkurentami z racji uczestnictwa we wszystkich szczeblach obrotu towarowego.

I CKN 1516/99 – wyrok z dnia 26 lutego 2002 r.

Żądanie właściciela gruntu zasądzenia pełnej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego w sytuacji, gdy prawo użytkowania wieczystego obejmuje grunt, z którego korzystanie przez użytkownika wieczystego nie jest możliwe z uwagi na obciążenie tego prawa użytkowaniem przysługującym osobie trzeciej, nie może korzystać z ochrony prawnej (art. 5 k.c.), jeżeli obciążenie to nie było znane użytkownikowi wieczystemu.

III CKN 520/00 – postanowienie z dnia 27 lutego 2002 r.

Uprawnienie do żądania zwrotu wywłaszczonej nieruchomości lub jej części, przysługujące poprzedniemu właścicielowi lub jego spadkobiercy na podstawie art. 136 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst: Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543 ze zm.), nie może być przeniesione na osobę trzecią w drodze czynności prawnej.

III CKN 875/99 – wyrok z dnia 27 lutego 2002 r.

Okoliczność, że sąd rozpoznał sprawę i wydał wyrok pomimo opuszczenia sali rozpraw przez pełnomocnika, którego wniosek o odroczenie rozprawy, rozpoczętej ze znacznym opóźnieniem, nie został uwzględniony, nie uzasadnia zarzutu nieważności postępowania (art. 379 pkt 5 k.p.c.).

III CKN 748/00 – wyrok z dnia 8 marca 2002 r.

Przewłaszczenie nieruchomości na kredytodawcę wraz z

zobowiązaniem się jego do przeniesienia własności tej nieruchomości na kredytobiorcę w razie terminowej spłaty kredytu nie narusza art. 157 § 1 w zw. z art. 58 § 1 k.c. i art. 94 k.c.

V CKN 888/00 – wyrok z dnia 20 marca 2002 r.

Umowa przewłaszczenia ruchomości, zawarta przez przyszłego upadłego w okresie dwóch miesięcy przed złożeniem wniosku o upadłość, jeżeli jej celem było zabezpieczenie wierzytelności powstającej równocześnie z udzielonym zabezpieczeniem nie jest bezskuteczna *ex lege* (art. 54 § 2 prawa upadłościowego z 1934 r.).

III CKN 777/00 – wyrok z dnia 26 marca 2002 r.

Podmiotem, któremu służy ochrona przewidziana w art. 5 w zw. z art. 18 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. Nr 47, poz. 211) jest przedsiębiorca używający jako pierwszy nazwy dla oznaczenia prowadzonego przedsiębiorstwa.

III CKN 801/00 – wyrok z dnia 26 marca 2002 r.

Ocenie, dokonywanej z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 353¹ k.c., podlega także cel umowy.

II CKN 735/00 – wyrok z dnia 4 kwietnia 2002 r.

W okresie obowiązywania art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (jedn. tekst: Dz. U. z 1995 r. Nr 57, poz. 299) w odniesieniu do nieruchomości nierolniczych objętych tym przepisem gminie przysługiwało prawo pierwokupu przewidziane w

art. 76 i 77 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (jedn. tekst: Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127 ze zm.).

III CKN 762/00 – wyrok z dnia 8 maja 2002 r.

Sąd rozpoznający żądanie uzgodnienia stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym nieruchomości, nie jest władny samodzielnie stwierdzić spełnienia przesłanek z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 1958 r. o sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi i uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (Dz. U. z 1989 r. Nr 58, poz. 348 ze zm.) warunkujących przejęcie nieruchomości rolnej lub leśnej na rzecz Skarbu Państwa. O przejęciu nieruchomości orzeka (prawotwórczo) właściwy organ.

I CZ 31/02 – postanowienie z dnia 17 maja 2002 r.

Sąd drugiej instancji lub Sąd Najwyższy, rozpoznając zażalenie na postanowienie odrzucające apelację z powodu uchybienia terminowi do jej wniesienia, na wniosek strony rozpoznaje również postanowienie oddalające żądanie strony przywrócenia terminu do wniesienia tej apelacji. Uznając zaś, że postanowienie oddalające wniosek o przywrócenie terminu jest niezasadne, uchyla to postanowienie i postanowienie odrzucające apelację (art. 380, 386 § 4 w zw. z art. 397 § 2 i art. 393¹⁹ k.p.c.).

I CKN 1319/00 – wyrok z dnia 11 lipca 2002 r.

1. Wyczerpujące i wyraźne oznaczenie producenta na opakowaniu towaru oraz trwałe umieszczenie znaku towarowego

bezpośrednio na produkcie wprowadzanym do obrotu wyłącza możliwość wprowadzenia w błąd zarówno co do tożsamości producenta jak i produktu (art. 13 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji).

2. Naśladownictwo z art. 13 powołanej ustawy może być zakwalifikowane jako delikt nieuczciwej konkurencji, na podstawie klauzuli dobrych obyczajów z art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jednakże po wykazaniu istotnych – z punktu widzenia prawa konkurencji – okoliczności przesądzających o naganności postępowania w stopniu uzasadniającym zastosowanie powołanej klauzuli dobrych obyczajów.

PYTANIE PRAWNE DO IZBY KARNEJ

I KZP 39/02

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy zawarte w przepisie art. 233 § 1 k.k. – penalizującym m. in. zatajenie w zeznaniu prawdy – sformułowanie ustawowe „składając zeznanie” obejmuje takie zachowanie sprawcy, który bezpodstawnie odmawia składania zeznań?”

UCHWAŁY IZBY KARNEJ

I KZP 13/02 – z dnia 26 września 2002 r. w składzie 7 sędziów na pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego:

1. Cofnięcie przez prokuratora wniosku złożonego na podstawie art. 324 k.p.k. jest możliwe i wiąże sąd. Natomiast wniosek taki nie może być skutecznie cofnięty tylko w części dotyczącej stosowania środka zabezpieczającego, a tym samym oświadczenie prokuratora o takim cofnięciu nie wiąże sądu.

2. Rozpoznając wniosek prokuratora, o jakim mowa w art. 324 k.p.k., sąd nie jest związany zawartym w nim żądaniem co do rodzaju środka zabezpieczającego i może orzec każdy inny niż wnioskowany przez prokuratora środek, w tym także przepadek przedmiotów, nawet gdyby miał to być jedyny środek zabezpieczający.

I KZP 20/02 – z dnia 26 września 2002 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Szczecinie:

Dopuszczalne jest orzeczenie na podstawie art. 42 § 1 k.k. zakazu prowadzenia pojazdów określonego rodzaju, kierowanie którymi nie wymaga posiadania uprawnień stwierdzonych dokumentem wydanym przez upoważniony organ.

I KZP 21/02 – z dnia 26 września 2002 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Gliwicach:

W razie skazania za przestępstwa składające się na ciąg

przestępstw przewidziany w art. 91 § 1 k.k., zawarta w tym przepisie dyrektywa nakazująca wymierzenie jednej kary za te wszystkie przestępstwa ma odpowiednie zastosowanie do orzekania środków karnych tego samego rodzaju.

I KZP 22/02 – z dnia 26 września 2002 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Świdnicy:

„Czy w ramach postępowania wykonawczego, poprzez art. 15 § 1 k.k.w. lub ewentualnie art. 13 k.k.w., można stosować zasady opisane w art. 9 kodeksu wykroczeń, jeżeli dotyczy to spraw rozpoznawanych odrębnie i zakończonych orzeczeniami o ukaraniu, a znajdujących się w zbiegu przepisów ustawy i zbiegu wykroczeń”?

postanowiono odmówić udzielenia odpowiedzi.

I KZP 23/02 – z dnia 26 września 2002 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Poznaniu:

1. W sytuacji, gdy postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa lub dochodzenia albo o jego umorzeniu zostało zaskarżone wyłącznie na korzyść podejrzanego, obowiązuje zakaz *reformationis in peius*, przewidziany w art. 434 § 1 oraz w art. 443 k.p.k.

2. W wypadku wniesienia przez prokuratora aktu oskarżenia, mimo że – ze względu na zakaz *reformationis in peius* – dochodzenie lub śledztwo powinno być umorzone, postępowanie sądowe ulega umorzeniu na podstawie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k.

I KZP 24/02 – z dnia 26 września 2002 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie:

Przepis art. 54 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 1994 r. Nr 19, poz. 70 ze zm.) nie dotyczy Prokuratora Generalnego.

I KZP 25/02 – z dnia 26 września 2002 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Łodzi:

Podmiotem przestępstwa określonego w art. 306 k.k. może być każdy, kto usuwa, podrabia lub przerabia znak identyfikacyjny, datę produkcji lub datę przydatności towaru lub urządzenia.

I KZP 28/02 – z dnia 26 września 2002 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Poznaniu:

Zawarty w przepisach art. 63 § 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. (jedn. tekst: Dz. U. z 1994 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.) i art. 77 § 8 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) – Prawo o ustroju sądów powszechnych zwrot: „na czas nie dłuższy niż miesiąc w ciągu roku” oznacza, iż delegowanie sędziego przez prezesa sądu do pełnienia obowiązków w innym sądzie danego obszaru, może nastąpić od określonej daty na nieprzerwany okres miesiąca lub krótszy, albo na oznaczone – także pojedynczo – dni, których suma, w wypadku wielokrotnego w danym roku delegowania, nie może przekroczyć trzydziestu.

I KZP 32/02 – z dnia 26 września 2002 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Krakowie:

Użyte w art. 426 § 3 k.p.k. określenie „o zastosowaniu środka zapobiegawczego” dotyczy zarówno zastosowania w toku

postępowania odwoławczego takiego środka po raz pierwszy, każdego kolejnego zastosowania środka zapobiegawczego, jak i zastosowania takiego środka na dalszy okres, jeśli z uwagi na charakter środka należy określić czas jego trwania.

ORZECZENIA TEZOWANE IZBY KARNEJ

II KKN 341/99 – wyrok z dnia 5 marca 2002 r.

Na naruszenie autorskich praw osobistych nie może się powoływać autor utworu zmiksowanego, jeżeli zmiksowanie tego utworu odbyło się w miejscu do tego przeznaczonym (np. dyskoteka, klub), którego właściciel lub osoba wykonująca prawo własności miała ważną umowę licencyjną na publiczne wykonywanie utworów. Do takiego naruszenia dochodzi w przypadku braku takiej umowy licencyjnej lub publikacji zmiksowanych przez disc-jockeya utworów.

II KKN 178/00 – wyrok z dnia 24 kwietnia 2002 r.

Gdy dochodzi do konkurencji ustaw (przepisów kodeksu karnego z 1997 r. jako ustawy nowej i kodeksu karnego z 1969 r. jako ustawy dawnej) wobec sprawcy zbrodni zabójstwa dokonanego w warunkach określonych w art. 148 § 2 k.k. z 1997 r., ale z przekroczeniem granic obrony koniecznej, o tym, która z tych ustaw jest dla niego względniejsza (korzystniejsza), rozstrzygać należy w zależności od tego, czy zostanie ustalone, że przekroczenie granic obrony koniecznej było wynikiem jego strachu lub wzburzenia usprawiedliwionych okolicznościami zamachu.

SNO 8/02 – uchwała Sądu Dyscyplinarnego z dnia 8 maja 2002 r.

1. Obowiązkiem sądów dyscyplinarnych – przed podjęciem

uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej sądowej – jest rozważenie, czy zgromadzone dowody dostatecznie uzasadniają popełnienie przez sędziego przestępstwa, a w tym, czy stopień społecznej szkodliwości popełnionego czynu zabronionego jest wyższy od znikomego.

2. Na tle art. 107 § 1, art. 108 § 4, art. 119 i 120 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) należy dojść do wniosku, że przewinienia służbowe zawierające znamiona przestępstwa stanowią najcięższą kategorię przewinień służbowych sędziów. Następną kategorię mają takie przewinienia służbowe sędziów, które nie są przestępstwami tylko z tego powodu, iż stopień społecznej szkodliwości popełnionego czynu zabronionego nie przekracza znikomości. W takich sytuacjach powinno być wszczęte postępowanie dyscyplinarne.

V KKN 323/99 – wyrok z dnia 9 maja 2002 r.

Samo zawarcie (podpisanie) cywilnoprawnej umowy kupna-sprzedaży przez osoby uprawnione do działania w imieniu stron transakcji, z podaniem w jej treści niektórych nieprawdziwych okoliczności dotyczących kontraktu, nie stanowi wystawienia dokumentu z poświadczeniem w nim nieprawdy w rozumieniu art. 271 § 1 k.k.

V KKN 404/99 – wyrok z dnia 23 maja 2002 r.

1. Możliwość przypisania oskarżonemu przestępstwa określonego w art. 276 k.k. w postaci ukrywania wskazanego tam dokumentu zachodzi jedynie wówczas, gdy wykazane zostanie, że

on sam podjął działanie, w wyniku którego dokument, którym nie miał prawa wyłącznie rozporządzać, został ukryty przed osobą uprawnioną do dysponowania nim, czyli umieszczony w takim miejscu, o którym osoba ta nie wie lub do którego nie ma dostępu albo ma dostęp utrudniony, lub uczynił to wspólnie z inną osobą albo z innymi osobami, ale nie wtedy, gdy dostrzega on jedynie, że inna osoba ma dany dokument i nie podejmuje działań uniemożliwiających jej ukrycie go, czyli nie reaguje na to.

2. Tablica rejestracyjna pojazdu jest bez wątpienia przedmiotem określonego prawa, należy bowiem do właściciela pojazdu, dla którego to pojazdu ją wydano, ale sama w sobie nie jest jeszcze dowodem prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne, gdyż samoistnie nie dowodzi ona żadnego prawa do tego pojazdu, a tylko w tym aspekcie może być rozważana kwestia, czy stanowi ona dokument prawa. W konsekwencji tablica rejestracyjna nie jest dokumentem w rozumieniu art. 115 § 14 k.k., a tym samym nie może też być przedmiotem przestępstwa określonego w art. 276 k.k. Jako przedmiot będący rzeczą ruchomą, stanowiący własność określonej osoby, tablica rejestracyjna pojazdu może być natomiast przedmiotem innych czynów zabronionych, np. przeciwko mieniu, w tym choćby kradzieży, przywłaszczenia, zniszczenia lub paserstwa.

3. W razie śmierci świadka incognito w toku postępowania, utajniona dotychczas część jego zeznań, powinna być stronom ujawniona, ale jedynie wówczas, jeżeli w wyniku owej śmierci nie istnieje już obawa niebezpieczeństwa, która stała się podstawą postanowienia o zachowaniu w tajemnicy danych tego świadka, a więc, gdy w wyniku jego zgonu odpadły powody, dla których doszło do utajnienia świadka; śmierć świadka incognito nie uzasadnia

zatem „odtajnienia” jego zeznań, jeżeli podstawą wspomnianego postanowienia była także, istniejąca nadal, obawa niebezpieczeństwa grożąca żyjącym osobom mu najbliższym.

V KKN 426/00 – postanowienie z dnia 23 maja 2002 r.

1. Wymagana przez przepisy dawnej ustawy karnej skarbowej (art. 4 u.k.s.) – podobnie zresztą, jak i obecnego kodeksu karnego skarbowego (art. 4 § 1 k.k.s.) – jako warunek odpowiedzialności karnej, umyślność zachowania się sprawcy, odnosząca się także do przestępstw i wykroczeń z zakresu obowiązków podatkowych, nie może być wywodzona z samego faktu zaistnienia znamion strony przedmiotowej danego czynu skarbowego. Nie można jej domniemywać, lecz należy ją udowodnić, choćby na podstawie dowodów pośrednich, w drodze logicznego rozumowania z całokształtu zebranego materiału dowodowego. Niezbędne jest jednak wykazanie na podstawie takiego materiału, że sprawca co najmniej godził się na możliwość popełnienia czynu zabronionego jako przestępstwa (wykroczenia) skarbowego.

2. Powierzenie obowiązków w zakresie rozliczeń podatkowych fachowym osobom trzecim nie znosi samo przez się odpowiedzialności podatnika w sferze prawa karnego skarbowego, ale pod warunkiem udowodnienia, że miał on jednak świadomość możliwości wadliwego rozliczenia i godził się na ewentualnie niezgodne z przepisami prawa podatkowego rozliczenie.

II KKN 371/00 – wyrok z dnia 27 maja 2002 r.

Wydanie wyroku w trybie art. 387 § 1 i 2 k.p.k. możliwe jest tylko wtedy, gdy wyrazi na to zgodę prokurator i pokrzywdzony lub upoważniony do wyrażenia takiej zgody przedstawiciel

pokrzywdzonego. Wola pokrzywdzonego musi wynikać jednoznacznie z treści upoważnienia udzielonego przez pokrzywdzonego swojemu przedstawicielowi.

SNO 11/02 – wyrok Sądu Dyscyplinarnego z dnia 5 czerwca 2002 r.

Rezygnacja sędziego z zajmowania funkcji w związku z popełnieniem przewinienia służbowego nie czyni bezprzedmiotowym wydania przez sąd dyscyplinarny orzeczenia o wymierzeniu temu sędziemu kary usunięcia z zajmowanej funkcji. Rezygnacja sędziego bowiem nie powoduje – poza utratą prawa do dodatku funkcyjnego – skutków przewidzianych w art. 109 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.).

II KKN 258/00 – postanowienie z dnia 11 czerwca 2002 r.

O uznaniu, że doszło do szczególnego udręczenia ofiary przestępstwa, kwalifikowanego z art. 189 § 2 k.k., nie przesądza, będący jego następstwem, stopień rozstroju zdrowia pokrzywdzonego, lecz decyduje ocena sposobu podjętego wobec określonej osoby, w konkretnych okolicznościach faktycznych działania, polegającego na zadaniu pokrzywdzonemu, wykraczających ponad miarę wynikającą z samego faktu pozbawienia wolności, dodatkowych cierpień fizycznych lub psychicznych.

V KKN 125/00 – wyrok z dnia 13 czerwca 2002 r.

W postępowaniu o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie przy dokonywaniu ustaleń,

czy istnieją przesłanki do uznania aresztowania za niewątpliwie niesłuszne, nie wolno różnicować wyroków uniewinniających, będących podstawą dochodzenia roszczenia. Ze względu na zasadę domniemania niewinności, prawomocność orzeczenia i odpowiedzialność Skarbu Państwa na zasadzie ryzyka nie ma znaczenia, czy wyrok ten zapadł z uwagi na wykazanie braku sprawstwa lub winy, czy też na skutek nie dających się usunąć wątpliwości lub braku dostatecznych dowodów do przypisania oskarżonemu odpowiedzialności.

V KKN 275/01 – postanowienie z dnia 13 czerwca 2002 r.

1. Jeżeli sąd, naruszając reguły określone w art. 414 § 1 k.p.k., wyda wyrok umarzający postępowanie z przyczyn wskazanych w art. 17 § 1 pkt 1 lub 2 k.p.k., zamiast wymaganego wówczas wyroku uniewinniającego, to ograniczenie strony we wnoszeniu kasacji na niekorzyść oskarżonego od wyroku umarzającego, przewidziane w art. 523 § 3 k.p.k., nie ma zastosowania, gdyż ten ostatni przepis dotyczy jedynie ograniczeń w zaskarżaniu kasacją prawidłowo wydanych wyroków.

2. Ustalenie w postępowaniu poprawczym dopiero na rozprawie, po rozpoczęciu przewodu sądowego, niemożności przypisania nieletniemu sprawstwa czynu karalnego albo okoliczności wyłączających bezprawność czynu zarzucanego nieletniemu powinno prowadzić do wydania wyroku uniewinniającego tego nieletniego od popełnienia czynu karalnego, a nie do umorzenia postępowania.

V KKN 544/00 – postanowienie z dnia 13 czerwca 2002 r.

O uznaniu konkretnego czynu zabronionego za wypadek

mniejszej wagi decyduje ocena jego społecznej szkodliwości, jako zmniejszonej do stopnia uzasadniającego wymierzenie kary według skali zagrożenia ustawowego, przewidzianego w przepisie wyodrębniającym wypadek mniejszej wagi w kategorii przestępstw określonego typu.

V KKN 33/01 – postanowienie z dnia 3 lipca 2002 r.

Wypełnienie czasownikowego znamienia przestępstwa określonego przepisem art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 75, poz. 468, ze zm.), obejmującego przewożenie w tranzycie wymienionych w tym przepisie środków narkotycznych, następuje przez wykonanie jakiegokolwiek czynności, która polega na przemieszczaniu tych środków przez terytorium państwa tranzytu.

SNO 22/02 – uchwała Sądu Dyscyplinarnego z dnia 5 lipca 2002 r.

Wyrażenie przez sąd dyscyplinarny zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej sądowej otwiera drogę do stosowania wszystkich instytucji kodeksu postępowania karnego, w tym również tymczasowego aresztowania. Zatem wyjednywanie wobec takiego sędziego jeszcze dodatkowej zgody na zastosowanie tego środka zapobiegawczego, nie ma uzasadnienia.

III KK 165/02 – wyrok z dnia 17 lipca 2002 r.

W wypadku kumulatywnego zbiegu przepisów ustawy, tj. jeżeli czyn sprawcy wyczerpuje znamiona przestępstw określonych w dwóch albo więcej przepisach ustawy karnej, sąd skazując za jedno przestępstwo na podstawie wszystkich zbiegających się przepisów

i wymierzając karę na podstawie przepisu przewidującego karę najsurowszą (art. 11 § 2 i 3 k.k. oraz art. 7 § 1 i 2 k.k.s.) albo – jeżeli zbiegające się przepisy przewidują zagrożenia takie same – na podstawie przepisu, którego znamiona najpełniej charakteryzują czyn sprawcy (art. 7 § 1 i 2 k.k.s.), zobowiązany jest jednak orzec określony środek karny, jeśli którykolwiek z przepisów pozostających w zbiegu kumulatywnym przewiduje obligatoryjność orzeczenia tego środka karnego.

I KZP 18/02 – postanowienie z dnia 30 lipca 2002 r.

Ujemna przesłanka prowadzenia postępowania karnego, określona w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., stanowi „okoliczność wyłączającą ukaranie” w rozumieniu art. 43 § 1 pkt 4 k.k.s. Możliwe jest zatem orzeczenie tytułem środka zabezpieczającego przepadku przedmiotów (wymienionego w art. 22 § 3 pkt 6 k.k.s.) także w wypadku, gdy ustaleni, że sprawca popełnił czyn zabroniony, towarzyszy stwierdzenie, iż nastąpiło przedawnienie karalności tego czynu.

ORZECZENIA TEZOWANE IZBY WOJSKOWEJ

WKN 36/01 – wyrok z dnia 5 lutego 2002 r.

Wymierzając karę ograniczenia wolności wobec żołnierza, o którym mowa w art. 323 § 3 k.k., sąd orzeka obowiązek pozostawania w określonym miejscu w czasie od zakończenia zajęć służbowych do capstrzyku przez 2 dni w tygodniu również wtedy, gdy wykonanie tej kary warunkowo zawiesza.

WK 16/02 – wyrok z dnia 30 kwietnia 2002 r.

Nadzwyczajne złagodzenie kary za przestępstwo określone w art. 338 § 2 k.k. następuje według zasady przewidzianej w art. 60 § 7 k.k., a nie w art. 60 § 6 pkt 3 k.k., gdyż jest ono zagrożone alternatywnie karami wymienionymi w art. 32 pkt 2 i 3 k.k.

WA 22/02 – wyrok z dnia 10 maja 2002 r.

Przepisy rozdziału 26 kodeksu postępowania karnego, odnoszące się do kontroli i utrwalania rozmów przy użyciu środków technicznych, nie dotyczą prywatnego gromadzenia w ten sposób dowodów. Dlatego taśma magnetofonowa z utrwaloną na niej przez pokrzywdzonego (oskarżyciela posiłkowego) rozmową z oskarżonym może stanowić dowód w sprawie karnej, który podlega ocenie na zasadach ogólnych.

WZP 1/02 – postanowienie z dnia 20 czerwca 2002 r.

W sprawach o wykroczenia popełnione przez żołnierzy w

czynnej służbie wojskowej właściwe do ich rozpoznania są sądy wojskowe (art. 10 § 1 pkt 1 k.p.w.) również wtedy, gdy postępowanie zostało wszczęte po zwolnieniu żołnierza z tej służby.